

Františkovo slovo

č.41

Je-li zlo nakažlivé, pak dobro také

Láska nemůže být neutrální či nestranná

Papež: Jsou země, které prodávají zbraně oběma stranám konfliktu

Pokrytci neumějí plakat a nestojí o dar slz

Rodina: Sourozenci

Tíhneme k tomu být jako všichni a nikdo, ale máme volit mezi Bohem a bůžky

Papež: Využívat Boha k zakrytí nespravedlnosti je velmi těžký hřích

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Je-li zlo nakažlivé, pak dobro také

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Tyto neděle evangelista Marek podává Ježíšovy činy proti každému druhu zla, ve prospěch těch, kdo trpí na těle i na duchu: posedlých, nemocných, hříšníků... Ježíš se představuje jako ten, kdo všude bojuje se zlem a přemáhá jej. Dnešní evangelium (srov. *Mk 1,40-45*) tento jeho boj ukazuje na výmluvném případě, kterým je malomocný. Malomocenství je nakažlivá a nelítostná nemoc, která znetvořuje člověka a byla symbolem nečistoty: malomocný se musel zdržovat mimo obydlená místa a označovat svoji přítomnost pocestným. Byl vytlačen na okraj občanské i náboženské společnosti. Byl jakousi chodící mrtvolou.

Epizoda o uzdravení malomocného se odvíjí ve třech krátkých krocích: prosba nemocného, Ježíšova odpověď a důsledky zázračného uzdravení. Malomocný prosí Ježíše „na kolenu“ a říká mu: „Chceš-li, můžeš mne očistit!“ (v. 40). **Na tuto pokornou a důvěřivou modlitbu reaguje Ježíš v duši hlubokým postojem *soucitu*.** Soucit je slovo hlubokého smyslu, znamená cítit společně s druhým. A Kristovo srdce prokazuje otcovský soucit Boha s tímto člověkem, přibližuje se k němu a dotýká se jej... Tato podrobnost je velmi důležitá: Ježíš „vztáhl ruku, dotkl se ho... a hned od něho malomocenství odešlo a byl očištěn“ (v. 41). Boží milosrdenství překonává každou bariéru a Ježíšova ruka se dotýká malomocného. **Nestaví se do bezpečného odstupu** a nejedná v zastoupení, ale přímo se vystavuje nákaze tímto zlem; právě tak se naše zlo stává místem kontaktu. **Ježíš si od nás bere naše nemocné lidství a my dostáváme od Něho Jeho zdravé a uzdravující lidství.** Dochází k tomu pokaždé, když přijímáme vírou nějakou svátost. Pán Ježíš se nás „dotýká“ a dává nám svoji milost. V tomto případě myslíme zvláště na svátost smíření, která nás uzdravuje od malomocenství hříchu.

Evangelium nám opět ukazuje, jak jedná Bůh s naším zlem. Bůh nepřichází s nějakou přednáškou o bolesti, nepřichází ani odstranit ze světa utrpení a smrt; spíše přichází vzít na sebe naše lidství a přijímá je do všech důsledků, aby nás radikálně a definitivně osvobodil. Takto Kristus přemáhá zlo a utrpení světa: bere je na sebe a přemáhá je silou Božího milosrdenství.

Evangelium o uzdravení malomocného nám dnes říká, že, chceme-li být pravými Ježíšovými učedníky, jsme povoláni stát se ve spojení s Ním nástroji Jeho milosrdné lásky a překonávat každý typ marginalizace. Abychom „napodobili Krista“ (srov. *1 Kor 11,1*) tváří v tvář chudému či nemocnému, **nesmíme mít strach dívat se mu do očí a přiblížit se k němu soucivně a něžně, dotknout se jej a obejmout jej.** Často říkám lidem, kteří pomáhají druhým, aby přitom dotyčným hleděli do očí a neměli strach se jej dotknout, aby skutek pomoci byl také skutkem komunikace. I my potřebujeme, aby nás přijali. Gestem něhy a soucivnosti. Zeptám se vás. Když pomáháte druhým, díváte se jim do očí? Přijímáte je beze strachu z dotyku? Přijímáte je s jemnocitem? Přemýšlejte o tom, jak pomáháte. Zda s odstupem či něhou a zblízka? Je-li zlo nakažlivé, pak dobro také. Proto je třeba, aby se v nás stále více rozhojňovalo dobro. Nechme se nakazit dobrem a infikujme dobrem!

Homilie

15.2.2015

Láska nemůže být neutrální či nestranná

„»Pane chceš-li, můžeš mne očistit.« Ježíš s ním měl soucit. Vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl mu: »Chci, buď čistý« (srov. *Mk 1,40-41*). Ježíšův soucit! Ono „*spolu cítění*“, které Jej přibližovalo každému trpícímu člověku. Ježíš se nezdráhá, ba nechává se uchvátit bolestí a nouzí lidí jednoduše proto, že umí a chce „*spolucítit*“, protože má srdce, které se neostýchá mít „*soucit*“.

„Ježíš už nemohl veřejně vejít do města, ale zůstával venku na opuštěných místech“ (*Mk 1,45*). To znamená, že Ježíš kromě uzdravení malomocného, vzal na sebe také marginalizaci, kterou ukládal Mojžíšský zákon (srov. *Lv 13,1-2.45-46*). Ježíš nemá strach z rizika přijmout utrpení druhého, nýbrž platí za to až do dna (srov. *Iz 53,4*).

Soucit vede Ježíše ke konkrétnímu jednání: k *reintegraci toho, kdo je odsunut na okraj*. Toto jsou tři klíčové pojmy, které církev předkládá v dnešní liturgii Slova: Ježíšův *soucit* vzhledem k *marginalizaci* a jeho úsilí o *integraci*.

Marginalizace: Mojžíš, který otázku malomocných pojal právnicky, žádal, aby byli odloučeni a odsunuti na kraj společnosti, dokud budou zasaženi svojí chorobou a prohlašuje je za „nečisté“ (srov. *Lv 13,1-2.45-46*).

Představte si kolik utrpení a zahanbení musel zakusit malomocný: fyzicky, sociálně, psychologicky a duchovně! Není jenom obětí nemoci, ale pociťuje za ni také vinu, je trestán za svoje hříchy! Je živoucí mrtvolou, „jako někdo, komu otec plivnul do tváře“ (srov. Nm 12,14).

Malomocný navíc zakouší strach, pohrdání, znechucení a je proto opuštěn od vlastních příbuzných, druzí se mu vyhýbají, je vytlačen na okraj společnosti, ba sama společnost jej vyhání a nutí žít na místech, která jsou daleko od zdravých, vylučuje ho. A to až do té míry, že přiblíží-li se k malomocnému někdo zdravý, je přísně postižen a často se s ním nakládá stejně jako s malomocným.

Je pravdou, že účelem těchto předpisů byla *záchrana zdravých, ochrana spravedlivých*. Jejich ochrana před každým rizikem spočívala v oddálení „nebezpečí“ tím, že se s nakaženým jednalo nelítostně. Proto také velekněz Kaifáš prohlásil: „Je pro vás lépe, když jeden člověk umře za lid, než aby zahynul celý národ“ (Jan 11,50).

Integrace: Ježíš obrací onu mentalitu uzavřenou ve strachu a vymezenou předsudky a mocně jí otrásá. Nicméně, neruší Mojžíšův zákon, nýbrž naplňuje jej (srov. Mt 5,17), když například prohlašuje kontraproduktivní účinnost zákona oko za oko a tvrdí, že Bůh nechce, aby dodržování soboty bylo na úkor člověka a zavrhovalo jej; anebo když neodsuzuje hříšníci, nýbrž zachraňuje ji před slepou horlivostí těch, kteří byli připraveni ji bez milosti kamenovat a považovat to za aplikaci Mojžíšova zákona. Ježíš obrací svědomí také horským kázáním (srov. Mt 5), když otevírá nové horizonty lidstvu a zjevuje plnost Boží logiky. Logiky lásky, která se nezakládá na strachu, nýbrž na svobodě, lásce, zdravé horlivosti a Boží touze po spáse: „Bůh, náš spasitel.. chce, aby se všichni lidé zachránili a došli k poznání pravdy“ (1 Tim 2,3-4). „Milosrdenství chci a ne oběti“ (Mt 12,7; Oz 6,6).

Ježíš, nový Mojžíš, chtěl uzdravit malomocného, chtěl se jej dotknout, chtěl jej znovu začlenit do společenství, aniž by musel sám sebe omezovat předsudky, přizpůsobovat se vládnoucí mentalitě lidí a dělat si starosti s nakažou. Ježíš odpovídá na prosbu malomocného bez váhání a bez obvyklých odkladů za účelem studia situace a všech eventuálních důsledků! Pro Ježíše je důležité především záchrana těch vzdálených, zahojení ran nemocných a reintegrace všech do Boží rodiny. Někoho to pohoršuje!

Ježíš nemá strach z tohoto druhu pohoršení! Nemyslí na uzavřené lidi, které pohoršuje dokonce uzdravení a kteří se pohoršují nad jakoukoli otevřeností a jakýmkoli krokem, který nezapadá do jejich mentálních a duchovních schémat, nad jakýmkoli pohlazením či něhou, která neodpovídá jejich myšlenkovým návykům a jejich rituální čistotě. **Chtěl integrovat marginalizované, zachránit ty, kteří jsou odloučení** (srov. Jan 10).

Jsou dvě logiky myšlení a víry: strach ze ztráty spasených a touha spasit ztracené. Také dnes někdy dochází ke zkřížení těchto dvou logik: té, kterou zastávají učitelé Zákona, totiž odsunout rizika na okraj a oddálit nakaženého člověka; a logiku Boha, který svým milosrdenstvím objímá a přijímá, integruje a přetváří zlo na dobro, odsouzení na spásu a vyloučení na zvěstování.

Tyto dvě logiky prostupují celými dějinami církve: *marginalizace a reintegrace*. Sv. Pavel plní Pánovo přikázání nést zvěst evangelia až na konec země (srov. Mt 28,19), způsobuje pohoršení, naráží na silný odpor a velkou nevraživost zejména u těch, kteří požadovali bezpodmínečné dodržování Mojžíšského Zákona také od obrácených pohanů. Také sv. Petr je komunitou tvrdě kritizován, když vstupuje do domu setníka Kornélia (srov. Sk 10).

Cesta církve od Jeruzalémského koncilu až podnes je nepřetržitě Ježíšovou cestou milosrdenství a integrace. To neznamená podceňovat nebezpečí nebo umožňovat vlkům přístup ke stádcí, nýbrž **přijímat litujícího ztraceného syna, rozhodně a odvážně hojit rány hříchu**, vyhnout si rukávy a nezůstat nečinně hledět na utrpení světa. Cestou církve je neodsuzovat navěky nikoho, šířit milosrdenství Boží ke všem lidem, kteří po něm s upřímným srdcem touží. Cesta církve spočívá právě ve vyjití ven z ohrádky, ve vyhledávání těch, kdo jsou vzdáleni na bytostných „periferiích“ života, a v plném přijetí Boží logiky, v následování Mistra, který řekl: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní! Nepřišel jsem povolát spravedlivé, ale hříšníky“ (Lk 5, 31-32).

Uzdravením malomocného Ježíš nepůsobí žádnou škodu tomu, kdo je zdrav, ba dokonce jej vysvobozuje ze strachu; neuvádí jej do nebezpečí, ale dává mu bratra; neznevažuje Zákon, ale doceňuje člověka, kvůli němuž Bůh inspiroval Zákon. Ježíš vskutku osvobozuje zdravé z pokušení „staršího bratra“ (srov. Lk 15,11-32) a z tíhy závisti a reptání „dělníků, kteří nesli tíhu dne i horko“ (srov. Mt 20,1-16).

V důsledku toho **láska nemůže být neutrální, aseptická, indiferentní, vlažná či nestranná! Láska je nakažlivá, nadchne a hrozí uchvácením! Pravá láska je totiž vždycky nezasloužená, bezpodmínečná a nezištná!** (srov. 1 Kor 13). Láska je kreativní při hledání správného slovníku, aby se sdílela se všemi, kdo jsou pokládáni za nevyléčitelné a nedotknutelné. Je třeba najít ten správný slovník. Kontakt je ten opravdu komunikativní slovník, tentýž citový slovník, který malomocnému předal zdraví. Kolik jen uzdravení můžeme

vykonat a způsobit, naučíme-li se tomuto kontaktnímu slovníku! Z malomocného se stal zvěstovatel Boží lásky. Evangelium říká: „Odešel a začal to horlivě rozlašovat a tu událost rozšiřovat“ (Mk 1,45).

Draží noví kardinálové, toto je Ježíšova logika, toto je cesta církve: nejenom přijímat a integrovat s evangelní odvahou ty, kdo klepou na naši bránu, ale jít bez předsudků a strachu hledat ty, kdo jsou vzdálení, a prokazovat jim zadarmo to, co jsme sami obdrželi zadarmo. „Kdo tvrdí, že v Kristu zůstává, má se i sám chovat tak, jak se choval on“ (1 Jan 2,6). **Naprostá disponibilita ve službě druhým je naším rozpoznávacím znamením, jediným naším čestným titulem!**

Dobře o tom přemýšlejte v těchto dnech, kdy se vám dostalo kardinálské hodnosti, a prosme o přímluvu Marii, Matku církve, která v první osobě zakusila marginalizaci v důsledku pomluv (srov. Jan 8,41) a vyhnanství (srov. Mt 2,13-23), aby nám vymohla být služebníky věrnými Bohu. Ona, která je Matkou, ať nás naučí nemít strach přijímat s jemnocitem ty, kteří jsou odsunuti na okraj, nemít strach před něhou a soucitem a ať nás oděje trpělivostí, až je budeme na jejich cestě doprovázet, aniž bychom hledali výsledky světského úspěchu; ať nám ukáže Ježíše a umožní nám kráčet jako On.

Draží bratři noví kardinálové, s pohledem upřeným na Ježíše a naši Matku vás vybízím ke službě církvi takovým způsobem, aby křesťané, povzbuzeni naším svědectvím, nebyli pokoušeni být s Ježíšem a přitom nebýt s těmi, kdo jsou marginalizováni, a izolovali se tak do nějaké kasty, v níž není nic autenticky církevního. **Vybízím vás sloužit ukřižovanému Ježíši v každém člověku, který je z jakéhokoli důvodu odsunut na okraj, a vidět Pána v každém vyloučeném člověku, který má hlad, žízeň a je neoděn; vidět Pána přítomného také v tom, kdo ztratil víru, vzdálil se od života své víry nebo se prohlásil za ateistu; Pána, který je ve vězení, nemocen, bez práce a pronásledován; Pána, který je v malomocném na těle i na duši a v diskriminovaném! Neobjevíme Pána, pokud doopravdy nepřijmeme toho, kdo je odsunut na okraj!** Pamatujme stále na svatého Františka, který neměl strach z přijetí malomocného a toho, kdo trpí jakýmkoli druhem marginalizace. Draží bratři, evangelium marginalizovaných ve skutečnosti odhaluje a vyjevuje naši věrohodnost!

16.2.2015

Římský biskup: Dodáváme si odvahu k ekumenismu krve

Vatikán. Také dnes papež František neslavil ranní mši v Domě sv. Marty. Jeho dopolední program však vyplnila řada audiencí. První patřila delegaci Skotské církve, která je po katolické církvi (667 tisíc katolíků) největším křesťanským společenstvím ve Skotsku. Více než čtyři sta tisíc členů této reformované církve spravuje synod v čele s moderátorem, kterým je v současné době John P. Chalmers. Římský biskup ve svém pozdravu připomněl, že skotskou historickou a kulturní tradici obohatily významné a svaté osobnosti různých křesťanských vyznání.

"Současný stav ekumenických vztahů ve Skotsku dosvědčuje, že jako křesťané máme více společného než toho, co by nás mohlo rozdělit. Na těchto základech nás Pán volá k hledání ještě účinnějších způsobů, kterými bychom překonali staré předsudky a našli nové formy porozumění a spolupráce. Těší mne, že vztahy mezi katolickou a skotskou církví se rozvinuly natolik, že odpovídáme na současné výzvy ve společné reflexi a v mnoha případech hovoříme jediným hlasem o otázkách, které se dotýkají života všech věřících."

Skotská církev skutečně hájí tradiční morální a bioetická stanoviska. Vyslovila se kupříkladu proti zrovnoprávnění homosexuálních svazků s manželstvím a odsuzuje eutanázii. „Jsme poutníci na společné pouti“, pokračoval Svatý otec, „a musíme se odnaučit vzájemné podezíravosti a nedůvěře“.

"Na víru a křesťanské svědectví jsou dnes kladeny takové nároky, že pouze při společném úsilí budeme moci lidské rodině poskytnout platnou službu a umožnit Kristovu světlu, aby dosáhlo do všech temných koutů našeho srdce a světa."

Petrův nástupce pak odbočil od psaného textu a požádal o dovolení promluvit v mateřském jazyce, aby vyjádřil svůj hluboký smutek.

"Dnes jsem četl zprávu o popravě více než dvaceti koptských křesťanů. Říkali pouze: „Ježíši, pomoz mi“. Byli zavražděni jen kvůli svému křesťanství. Vy jste, bratře moderátore, ve své promluvě zmínil dění v Ježíšově zemi. Krev našich křesťanských bratrů je svědectví, které k nám volá. Nezáleží na tom, zda jsou to katolíci, pravoslavní, koptové, nebo luteráni. Jsou to křesťané a jsou též krve! Jejich krev svědčí o Kristu. Pamatuji na tyto bratry, kteří zemřeli kvůli jediné skutečnosti – svému vyznání Krista. A prosím, abychom se navzájem povzbuzovali v ekumenismu, který dodává odvahu k ekumenismu krve. Mučedníci patří všem křesťanům."

„Modleme se jeden za druhého a kráčeje po cestě moudrosti, shovívavosti, síly a pokoje“, loučil se Petrův nástupce s delegací Skotské církve.

Papež: Jsou země, které prodávají zbraně oběma stranám konfliktu

Vatikán. „Všichni jsme schopni činit dobro, ale také zničit to, co učinil Bůh“ – prohlásil papež František v dnešním kázání při ranní eucharistii v kapli Domu sv. Marty. Zastavil se přitom nad prvním čtením z knihy Geneze o potopě (Gn 6,5-8; 7,1-5.10) a konstatoval, že člověk je schopen zničit dokonce i bratrství. Proto vznikají války a rozdělení. Tvrdě pak odsoudil „podnikatele se smrtí“, kteří prodávají zbraně zemím, kde je válka, aby mohla pokračovat.

Papež v samotném úvodu formuloval úmysl, na který byla dnešní mše obětována:

„Obětujeme tuto mši za našich 21 koptských bratrů, zavražděných jenom proto, že byli křesťané. Modleme se za ně, aby je Pán přijal jako mučedníky, za jejich rodiny a za mého trpícího bratra Theodora.“

„Člověk je schopen zničit vše, co učinil Bůh.“ Takto Petrův nástupce komentoval dramatickou pasáž z knihy Geneze, která popisuje, jak »Hospodin litoval, že udělal lidi«, protože »snažení jejich srdce stále jen směřuje ke zlému« a rozhodl se seslat na zem potopu. „Člověk - poznamenal papež – se zdá silnějším než Bůh; je schopen zničit vše dobré, co Bůh učinil.“

V prvních třech kapitolách Bible – pokračoval – nacházíme mnoho takových příkladů. Od Sodomy a Gomory po Babylonskou věž, kde člověk prokazuje svoji špatnost, která se zahrnila v jeho srdci“:

„Někdo však řekne: »Ale otče, nebudte tak negativní!«. Je to však pravda. Jsme schopni zničit i bratrství. Pohledme na Kaina a Ábela na prvních stránkách Bible. Ničí bratrství. Je to začátek války. Žárlivost, závist, žádostivost moci, stále větší moci. Ano, vypadá to negativně, ale je to realistické. Vezměte nějaké noviny, jakékoliv – levicové, pravicové, středové – jakékoliv. A uvidíte, že více než 90 procent zpráv jsou zprávy o ničení. Víc než 90 procent. A to vidíme denně.“

„Co se to děje v srdci člověka?“ – tázal se dále papež. „Ježíš nám připomíná, že ze srdce člověka vychází veškerá špatnost. Naše srdce je zlé – připomněl papež – je raněné. Stále tu je jakási „vůle po autonomii“ – dodal: »Dělám si to, co chci, a když něco chci, pak to dělám! A pokud kvůli tomu chci vést válku, tak ji vedu.«

„Proč jsme takoví? Protože máme tuto ničivou moc, to je problém. Ve válce se pak obchoduje se zbraněmi... »Jsme podnikatelé.« - říká se. Ano, a s čím? Se smrtí? Jsou země, které prodávají zbraně tomu, kdo vede válku s tamtím, a prodávají také tamtomu, aby v ní pokračoval. Taková je schopnost ničit. A nepřichází to od druhého, ale od nás! »Snažení jejich srdce stále jen směřuje ke zlému« (Gn 6,5). Máme v sobě toto sémě, tuto možnost. Máme však také Ducha svatého, který nám dává spásu! Musíme však volit, v malých věcech.“

Papež pak varoval před řečmi, které očerňují bližního. „Také ve farnostech, ve sdruženích je mnoho žárlivosti a závisti a někde se jde pomlouvat k farářům.“ „To je špatné – podotkl dále. Je to schopnost ničit, kterou všichni máme. A církve nás o tom na prahu postní doby nechává přemýšlet.“ František pak zaměřil pozornost na dnešní evangelium (Mk 8,14-21), ve kterém Ježíš napomenul učedníky, kteří se mezi sebou přeli, protože s sebou zapomněli vzít chléb. Pán jim říká, aby »si dávali pozor« a »varovali se kvasu farizejského a herodovského«. Zmiňuje tyto dva případy, tedy Heroda, který je proradným vrahem, a farizeje, kteří jsou pokrytci. Ježíš jim připomíná, jak již dvakrát rozmnožil chleby, a vybízí je k přemýšlení o spáse, o tom, co pro nás všechny činí Bůh. „Oni však nechápali – pokračoval papež – protože jejich srdce bylo zanícené onou špatností diskutovat mezi sebou o tom, kdo zavinil, že se ocitli bez chleba.“

Musíme vzít vážně Pánovo poselství, dodal papež: „Není to nějaké podivinství, není to řeč nějakého maršana. Člověk je schopen vykonat spoustu dobra.“ František pak zmínil příklad Matky Terezy, „ženy naší doby. **Každý z nás – řekl – je schopen činit dobro, ale všichni jsme také schopni ničit, ničit ve velkém i v malém, v samotné rodině; ničit děti, nedovolit jim růst ve svobodě a nepomáhat jim vyrůstat dobře, anulovat děti.** Tuto schopnost máme a proto je nezbytné bez ustání rozjímat, modlit se, rozmlouvat mezi sebou, abychom nepropadli této špatnosti, která vše ničí“.

„A máme tu sílu. Ježíš to připomíná. Pamatujte. A dnes nám říká: »Pamatujte. Pamatujte na Mne, který jsem prožil svoji krev pro vás. Pamatujte, že jsem vás všechny spasil. Pamatujte na Mne, že mám moc doprovázet vás cestou života«; nikoli cestou špatnosti, nýbrž dobroty a prokazování dobra druhým; nikoli cestou zmaru, nýbrž cestou budování, vytváření rodiny, stavby města, vytváření kultury, budování vlasti, stále více.“

„Prosme dnes před zahájením postní doby Pána o milost volit vždy s jeho pomocí správnou cestu a nenechat se oklamat svody, které nás vedou na špatnou cestu“ – končil papež František ranní kázání v Domě sv. Marty.

Pokrytci neumějí plakat a nestojí o dar slz

Jako Boží lid začínáme postní dobu, tedy období, ve které se snažíme těsněji spojit s Pánem Ježíšem Kristem, abychom měli účast na tajemství Jeho umučení a Jeho vzkříšení. Dnešní liturgie nám nabízí nejprve úryvek z proroka Joela, kterého Bůh poslal, aby volal lid k pokání a obrácení po invazi kobylek, které devastovaly Judsko. Jedině Pán může zachránit od této pohromy a proto je třeba vyzvat Jej modlitbami a posty spolu s vyznáním vlastních hříchů. Prorok naléhá na vnitřní obrácení: „Obráťte se ke mně celým svým srdcem“ (Jl 2,12). Vrátit se k Pánu „celým svým srdcem“ znamená vydat se na cestu nikoli plytkého a prozatímního, nýbrž duchovního obrácení, které se týká nejnějnějšího místa naší osoby. Srdce je totiž sídlem našeho cítění, středem zranění našich rozhodnutí a našich postojů.

„Obrácení k Bohu celým srdcem“ se netýká pouze jednotlivců, nýbrž celého společenství; toto svolání je určeno všem: „Svolejte lid, zasvěťte obec, sezněte starce, shromážděte děti i kojence; ženich ať vyjde ze svého pokoje, nevěsta ze své ložnice“ (Jl 2,16). Prorok se zvláště pozastavuje nad modlitbou kněží a poznamenává, že má být provázena slzami. **Bude užitečné pro všechny, ale zvláště pro nás kněze požádat na začátku postní doby o dar slz, aby naše modlitba a naše obrácení bylo autentičtější a bez přetvářky.** Prospěje nám, položíme-li si otázku: „Pláče? Pláče papež? Kardinálové? Biskupové? Řeholníci a řeholnice? Pláčou kněží? Je pláč v našich modlitbách?“

Právě to je poselstvím dnešního evangelia. V úryvku z Matouše, Ježíš vysvětluje tři skutky zbožnosti stanovené Mojžíšským zákonem: almužnu, modlitbu a půst. Rozlišuje zevnější skutek od vnitřního pláče, který vychází ze srdce. V průběhu dějin byly tyto předpisy otupeny rzi vnějšího formalismu, ba dokonce se staly znamením sociální nadřazenosti. Ježíš upozorňuje na pokušení, které je těmto třem skutkům společné a které lze shrnout právě slovem pokrytectví, jež třikrát opakuje: „Dejte si pozor, abyste nekonali dobré skutky okázale před lidmi... když tedy dáváš almužnu, nevytrubuj před sebou, jak to dělají pokrytci ... a když se modlíte, nebuďte jako pokrytci... ti se rádi stavějí k modlitbě v synagogách a na rozích ulic, aby je lidé viděli... a když se postíte, nedělejte ztrápený obličej jako pokrytci“ (Mt 6,1.2.5.16). Vězte bratři, že pokrytci neumějí plakat, zapomněli, jak se pláče, a nežádají o dar slz.

Když děláme nějaký dobrý skutek, téměř instinktivně se v nás rodí touha, abychom pro tento skutek byli váženi a obdivováni a dosáhli tak zadostiučinění. Ježíš nás vybízí, abychom tyto skutky konali bez jakékoli okázalosti a důvěřovali výhradně v odměnu Otce, „který vidí i to, co je skryté“ (Mt 6,4.5.18).

Draží bratři a sestry, Pán nikdy neochabuje v milosrdenství vůči nám, chce nám znovu nabídnout svoje odpuštění, které všichni potřebujeme, a zve nás, abychom se k Němu vrátili s novým srdcem, očištěným od zla, očištěným slzami, a měli účast na Jeho radosti. Jak toto pozvání přijmout? Naznačuje to svatý Pavel v dnešním druhém čtení: „Kristovým jménem vyzýváme: smiřte se s Bohem“ (2 Kor 5,20). Snaha o obrácení není pouhým lidským skutkem, spočívá v tom, že se necháme smířit. Smíření mezi námi a Bohem je možné díky milosrdenství Otce, který z lásky k nám neváhal obětovat svého jednorozrozeného Syna. S Tím, který byl spravedlivý a bez hříchu, jednal Bůh kvůli nám jako s největším hříšníkem (v.21), když byl na kříži obtížen našimi hříchy. Tak nás vykoupil a ospravedlnil před Bohem. „V Něm“ se můžeme stát spravedlivými, v Něm se můžeme změnit, pokud přijmeme milost Boží a nepropásneme tuto „dobu příhodnou“ (2 Kor 6,2). **Zastavme se prosím, zastavme se a nechejme se smířit s Bohem.**

S tímto vědomím začněme v důvěře a radosti postní dobu. Matka Maria Neposkvrněná hříchem kéž je nám oporou v našem duchovním boji proti hříchu a provází nás v této příhodné době, abychom mohli společně zpívat ve vítězném jásetu o Velikonocích. A jako znamení, že se chceme nechat smířit s Bohem, se slzami, které zůstanou ve skrytu, nyní veřejně přijmeme na čelo znamení popelce. Celebrant pronáší slova: „Pamatuj, že jsi prach a v prach se navrátíš“ (srov. Gen 3,19) anebo Ježíšovu výzvu: „Čiňte pokání a věřte evangelium“ (srov. Mk 1,15). Obě formulace odkazují na pravdu o lidském životě: jsme omezené bytosti, hříšníci, kteří neustále potřebují pokání a obrácení. Jak důležité je uslyšet a přijmout tento odkaz v dnešní době! Výzva k obrácení je pak podobně jako u ztraceného syna z podobnosti podnětem k návratu do náruče Boha, jemnocitného a milosrdného Otce, k pláči v Jeho náruči, k důvěře v Něho a k odevzdání se Mu.

Rodina: Sourozenci

Drazí bratři a sestry, dobrý den.

V našich katechezích o rodině dnes přichází řada na *sourozence*, poté, co jsme uvažovali o roli matky, otce a dětí. „Bratr“ a „sestra“ jsou slova, která křesťanství velmi miluje. A díky zkušenosti v rodině jsou to slova, která chápou všechny kultury a epochy.

Bratrský svazek má zvláštní místo v dějinách lidu, kterému se Bůh zjevil v samém jádru lidského prožívání. Žalmista zpívá o kráse bratrského svazku: „Hle, jak je dobré a jak milé, když bratři bydlí pospolu“ (Žl 132,1). Je to pravdivé, protože bratrství je krásné! Ježíš Kristus dovedl k plnosti také toto lidské bratrství a sesterství tím, že je povýšil do trojičné lásky a posílil natolik, že vysoce přesahuje příbuzenské svazky a může překonat jakoukoliv hradbu odcizení.

Víme, že když se bratrský vztah naruší, když se pokazí vztah mezi sourozenci, otevírá se cesta bolestným konfliktům, zradě a nenávisti. Biblické vyprávění o Kainovi a Ábelovi je příkladem takového negativního vyústění. Poté, co Kain zavraždil Ábela, se ho Bůh ptá: „Kde je tvůj bratr Ábel?“ (Gn 4,9a). Tuto otázku Pán opakuje každému pokolení. A bohužel se v každé generaci rovněž nepřestává opakovat dramatická Kainova odpověď: „Nevím. Copak jsem já hlídačem svého bratra?“ (Gn 4,9b). Přerušení bratrského svazku je pro lidstvo špatné a zlé. A také v rodině, když se bratři hádají kvůli maličkostem nebo kvůli dědictví, a potom spolu nemluví a nezdraví se navzájem. To je ošklivé! Bratrství je velká hodnota. Když jen pomyslíme, že všichni sourozenci po devět měsíců obývali lůno téže matky a že pocházejí z matčina těla. Bratrství nelze zrušit. Všichni známe rodiny, kde nastala roztržka mezi sourozenci, kteří se odloučili a pohádali, a možná máme nějaký případ i ve vlastní rodině. Prosme Pána, aby těmto bratrům pomohl zpět k jednotě a opětovnému vybudování rodiny. Bratrství se nesmí zlomit, protože když k tomu dojde, stane se totéž co Kainovi s Ábelem. Když se Pán ptá Kaina, kde je jeho bratr, Kain mu odpoví: „Nevím, o svého bratra se nezajímám.“ Je zlé a velmi bolestné něco takového slyšet. Neustále se ve svých modlitbách modleme za rozdělené bratry.

Svazek bratrství, který v rodině utváří mezi sourozenci, je velikou školou svobody a pokoje, pokud roste ve výchovné atmosféře otevřenosti vůči druhým. V rodině mezi sourozenci se člověk učí mezilidskému soužití, tomu, jak se má žít ve společnosti. Možná si toho nejsme vždy vědomi, ale právě rodina nás uvádí do bratrství ve světě! Zkusíme-li toto počáteční bratrství, živěné láskou a rodinnou výchovou, rozšíří se tento bratrský styl jako příslib na celou společnost a vztahy mezi národy.

Požehnání, kterým Bůh v Ježíši Kristu zahrnuje bratrský svazek, toto pouto rozšiřuje nepředstavitelným způsobem a uschopňuje ho, aby překonalo jakýkoliv rozdíl mezi národy, jazyky, kulturami a dokonce i náboženstvími.

Pomyslete, co nastane se vztahem lidí, byť nanejvýš odlišných, když mohou jeden o druhém říci: „Tento člověk je pro mne skutečně bratrem, je opravdu jako sestra“. To je velmi krásné. Ostatně dějiny nám dostatečně ukázaly, že svoboda a rovnost bez bratrství mohou překypovat individualismem, konformismem a osobním zájmem.

Bratrství v rodině zazáří zvláště tehdy, když si všimneme péče, trpělivosti a lásky, jakými jsou zahrnování nejslabší bratříček nebo sestřička, kteří jsou nemocní nebo nositelé zdravotního postižení. Sourozců, kteří se takto svým bratrům a sestrám věnují, je na celém světě velmi mnoho, ale možná si dostatečně nevážíme jejich velkorysosti. A když je v rodině hodně dětí – dnes jsem pozdravil jednu rodinu s devíti dětmi – nejstarší sourozenec pomáhá mamince nebo tatínkovi v péči o nejmenší. Je to krásná práce a pomoc mezi sourozenci.

Mít bratra nebo sestru, kteří tě mají rádi, je silná, nezaplacená a nenahraditelná zkušenost. Totéž platí pro křesťanské bratrství. **Nejmenší, nejslabší a nejchudší nás mají rozněžnit, mají „právo“ na to, aby nás vzali u srdce a pronikli do naší duše.** Ano, jsou to naši bratři a jako s takovými s nimi máme jednat a milovat je. Když se to děje a chudí jsou u nás jako doma, ožije naše křesťanské bratrství. Křesťané totiž vyhledávají chudé a slabé nikoli proto, aby naplnili jakýsi ideologický program, nýbrž kvůli Pánovu slovu a příkladu, které nám říkají, že jsme všichni bratři. Toto je základ Boží lásky a každé mezilidské spravedlnosti. Navrhuji vám, abychom se před koncem, do kterého chybí už jen pár řádek, každý v tichu zamysleli na svých bratry a sestrami a v tichosti srdce se za ně pomodlili. Setrvejme ve chvíli ticha...

Touto modlitbou jsme všechny tyto bratry a sestry v myšlenkách a srdci přivedli sem na náměstí, aby obdrželi požehnání.

Dnes je více než kdy jindy nutné bratrství opětovně postavit do středu naší technokratické a byrokratické společnosti. Pokud toto nastane, také svoboda a rovnost začnou správně intonovat. Nezabavujme tedy s lehkým srdcem své rodiny toho, aby kvůli ostychu nebo strachu nezažívaly krásu, kterou přináší sourozenecká zkušenost mnoha synů a dcer. A neztrácejme důvěru v šíří obzoru, kterou si je víra schopna odnést z této zkušenosti, ozářené Božím požehnáním.

Tíhneme k tomu být jako všichni a nikdo, ale máme volit mezi Bohem a bůžky

Vatikán. Křesťan má za všech životních okolností volit Boha a nenechat se od Něho odvést různými návyky a situacemi – konstatoval papež František v kázání při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Volit Boha, volit dobro a nestát se úspěšným ztroskotancem, který je sice oslavován, ale nakonec není ničím jiným než obdivovatelem „pomíjivých věcíček“. Námětem papežova kázání bylo dnešní čtení z Deuteronomia (Dt 30,15-20), ve kterém Mojžíš říká lidu: „Hleď, předkládám ti dnes život a štěstí, smrt i neštěstí. Miluj Hospodina, svého Boha, a choď po jeho cestách.“

„Mojžíšovu volbu – řekl František – má denně konat křesťan. A je to volba obtížná. Snadnější je nechat se vést životní setrvačností, situacemi a návyky. V podstatě je snadnější stát se služebníkem bůžků.“

„Volit mezi Bohem a bůžky, kteří kromě pomíjivých věcíček nemají moc nám něco dát. A není snadné si vybrat. Vždycky totiž máme tendenci vydat se tam, kam se ubírají lidé, tedy všichni. Být jako všichni a nikdo. A dnes nám církev říká: »Zastav se a zvol si.« Je to dobrá rada. A prospěje nám zastavit se během dne a trochu se zamyslet. Jaký je můj životní styl? Po jakých cestách chodím?“

A spolu s touto otázkou – řekl dále papež – hledat hlouběji a ptát se také na to, jaký je můj vztah k Bohu, k Ježíši. Vztah k rodičům, k sourozencům, k manželce, k manželovi a k dětem. V této souvislosti pak František přešel k dnešnímu evangeliu (Lk 9,22-25), ve kterém Ježíš vysvětluje učedníkům, že »člověk, který získá celý svět, ale sám sebe zahubí«, ztratí vše.

„Špatná cesta vede neustálým hledáním vlastního úspěchu, vlastního majetku bez myšlenky na Pána, bez myšlenky na rodinu. Ty dvě otázky: Jaký je můj vztah k Bohu a jaký je můj vztah k rodině? Je možné získat všechno, ale nakonec ztroskotat. Takový život je selháním. Možná se takovému člověku postaví pomník, namalují jej na obraz, ale ztroskotal. Nedovedl volit mezi životem a smrtí.“

„Ptejme se, jaký je běh mého života? – zdůraznil znovu papež. – Reflektuji nad tím, co dělám? A prosme Boha o milost mít kousek oné nezbytné odvahy, abychom volili pokaždé Jeho. Pomůže nám v tom krásná rada z dnešního žalmu (Žl 1,1-2):

„»Blaze tomu, kdo svou naději vložil v Hospodina«. Když nám Pán dává tuto radu: »Zastav se. Vyber si a zvol«, nenechává nás samotné. Je s námi a chce nám pomáhat. Máme jenom důvěřovat, mít v Něho důvěru. »Blaze tomu, kdo svou naději vložil v Hospodina«. Dnes, kdy jsme se zastavili, abychom přemýšleli o těchto věcech, zvolili si a vybrali si, víme, že Pán je s námi a vedle nás, aby nám pomáhal. Nikdy nás nenechá jít samotné, nikdy. Je vždycky s námi. I ve chvíli volby je s námi.“

Končil papež František dnešní ranní kázání v Domě sv. Marty.

Papež: Využívat Boha k zakrytí nespravedlnosti je velmi těžký hřích

Vatikán. Křesťané jsou zvláště v postní době povoláni žít důsledně lásku k Bohu a lásku k bližnímu. To bylo hlavní téma kázání, které dnes pronesl papež František při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. Mimo jiné papež varoval před těmi, kdo posílají šeky církvi, ale chovají se nespravedlivě vůči svým zaměstnancům.

Lid si stěžuje Pánu, že nevyslyšel jeho posty. To byla výchozí myšlenka papežova rozjímání vzata z dnešního čtení z proroka Izaiáše (Iz 58,1-9a). Svatý otec nejprve zdůraznil, že je třeba rozlišovat mezi „formalitou a realitou“. „Před Pánem – řekl – půst nespočívá v tom, že se nejí maso a přitom se odírají zaměstnanci nebo se jim křivdí. Kvůli tomu Ježíš odsuzoval farizeje, kteří si zakládali na „dodržování vnějších předpisů, ale v srdci nechovali pravdu“.

Postit se, jak to požaduje Ježíš, totiž znamená »rozvázat nespravedlivá pouta, utiskované propustit na svobodu«, obléci ty, kdo nemají, co na sebe, konat spravedlnost. To je **opravdový půst, který není jenom vnější observancí, nýbrž vychází ze srdce.**“

„Desky Zákona zavazují vůči Bohu a vůči bližnímu. Obě dvě jdou pospolu. Nemohu říci: »Já plním jenom první tři přikázání... a ostatní jen tak přibližně«. Nikoli, pokud toto neplníš, nemůžeš plnit tamto a pokud plníš toto, musíš i tamto. Jsou propojeny. Lásky k Bohu a lásky k bližnímu tvoří celek, a chceš-li konat reálné, nikoli formální pokání, musíš je konat před Bohem a také ve vztahu ke svému bratru, bližnímu.“

„Je možné mít spoustu víry - pokračoval papež - ale jak řekl apoštol Jakub, „neprojevuješ-li ji skutky, je mrtvá. K čemu je? Když někdo chodí každou neděli na mši a přistupuje k přijímání, lze se jej zeptat: »Jaký máš vztah ke svým zaměstnancům? Platíš je načerno? Dáváš jim spravedlivou mzdu? Včetně sociálního a zdravotního pojištění?«.

*„Kolik jen mužů a žen má víru, ale oddělují desky Zákona. Dáváš almužnu? - »Ano, vždycky církvi posílám šek« - Dobře, a jsi velkodušný a spravedlivý vůči těm, kdo jsou na tobě závislí, ať už jsou to děti, prarodiče či zaměstnanci? **Nemůžeš dávat dary církvi na úkor spravedlnosti, kterou neprokazuješ těm, kdo na tobě závisejí. To je velmi těžký hřích, protože tak je Bůh využíván k zakrytí nespravedlnosti.**“*

„A toto nám dnes prorok Izaiáš Pánovým jménem umožňuje pochopit – pokračoval papež. Není dobrým křesťanem ten, kdo je nespravedlivý vůči lidem, kteří jsou na něm závislí. A není dobrým křesťanem ten, kdo si neodřekne něco potřebného, aby obdaroval druhého, který je v nouzi. Postní doba – řekl dále papež – má toto dvojí zaměření: k Bohu a k bližnímu. Je tedy reálné, nikoli formální. Nespočívá v tom, že se každý pátek nejí maso, něco málo se vykoná, a potom nechává růst sobectví, křivdí se bližním a ignorují se chudí. Jsou takoví – dodal papež – kteří mají zdravotní pojištění a když potřebují ošetření jdou do nemocnice a jsou přijati. To je dobré, díky Bohu. Avšak pomysleme na ty, kteří nemají toto pojištění a musejí na ošetření čekat 6, 7 či 8 hodin, přestože přicházejí s něčím naléhavým.

I tady v Římě – upozornil dále - jsou lidé, kteří takto žijí, a postní doba má sloužit jim. Co tedy mohu udělat pro děti a staré lidi, kteří nemají možnost navštívit lékaře? Možná čekají celé hodiny a pak jim řeknou, ať přijdou příští týden. Co uděláš pro tyto lidi? Jaká bude tvoje postní doba?“ – ptal se František. „Někdo řekne: »Díky Bohu, já mám rodinu, která zachovává přikázání, nemáme problémy...« **Bude však v této postní době v tvém srdci místo pro ty, kteří neplnili přikázání, selhali a jsou ve vězení?**“

„»Pro takové lidi ne...« - řekne někdo. Avšak, nejsi-li ve vězení ty, pak je to proto, že ti Pán pomohl, abys nepadl. Mají věžňové místo ve tvém srdci? Modlíš se za ně, aby jim Pán pomohl změnit život? Kéž nás tuto postní dobu Pán provází, aby naše vnější observance korespondovala s hlubokou duchovní obnovou. O to jsme prosili v úvodní modlitbě. Kéž nám Pán tuto milost daruje.“